

חֻבֶּרֶת כַּה

לְמוֹד תְּלֵמוֹד יְרוּשָׁלַיִם

בְּסֵדֶר מְסַגֶּרֶת הַדָּף הַיּוֹמִי

מִסְכַּת יוֹמָא

(לֵה-מֵא)

שְׁעוּרִים לַיּוֹמִי שְׁבוּעַ פְּרֻשַׁת שְׁמִינִי:

יז-כג אָדָר תשע"ז

יָצָא לְאוֹר עַל יְדֵי יְשִׁיבָה דְחֶסֶדִי בְּרֶסֶלֶב

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דַּף הַיּוֹמִי

יום ראשון יז אדר-ב' תשע"ו

יומא לה

רבי זריקן אמר רבי זעירה שאל? פרים הנשרפים ושעירין הנשרפין שנטמאו, מהו שישרפו כמצותן? מה צריכה ליה, בשניטמאו לפני זריקה, אבל אם ניטמו אחר זריקה, קורא אני עליו "במועדו" - אף בשבת, "במועדו" - אף בטמאה. אמר רבי יוסי: ועדה שלא כתוב בו "במועדו" - לית שמע מינה כלום. אמר רבי מנא: לא מיתמנע רבי יוסי רבי קים הקא¹. ואמר ליה: קים בפר משיח ועדה. ואמר לו רבי בון בר חזיה: קים בפר משיח ועדה. רבי אלעזר שאל: פרים הנשרפין ושעירין הנשרפין שיצא רוב האבר המשלים לרוב. מלתיה אמרה, ברבו הדבר תלוי. פשיטא הדא מילתא, יצא רבו ואחר כך יצא האבר המשלים לרוב, לא צורכא דלא יצא אבר אבר,

¹ רבי מנא היה תלמידו של רבי יוסי, ואמר, שלא נמנע רבי יוסי הרבי שלי להעמיד את הבעיא של רבי זעירא דוקא לפני זריקה ובפר ושעיר של יום הכיפורים.

ירושלמי יומא / דף היומי

ואחר כך יצא רוב האבר המשלים לרוב. רבי חייה בר בא אמר, רבי לעזר שאל: פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שיצאו וחזרו, פשיטה דרך חזירה אינו מטמא בגדים, לא צורכא דלא, מכיון שהתחילו לצאת מהו שיטמו בגדים? התיב רבי בא: והא תנינן היו סובלין אותן במוטות, יצאו הראשונים חוץ לחומת עזרה והאחרונים לא יצאו - הראשונים מטמין בגדים האחרונים אינן מטמין בגדים עד שיצאו, יצאו, אלו ואלו מטמין בגדים. אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה: שניא היא דכתיב "והוציא" - עד שיוציא רשות כל המוציא. רבי ירמיה אמר, רבי לעזר שאל: פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין שניטמו, מהו שיפסלו משם יוצא? מה צריכה ליה - כרבי שמעון בן לקיש, ברם כרבי יוחנן פשיטא ליה, דאיתפלגון: השוחט תודה בפנים ולחמה חוץ לחומה - לא קדש הלחם. רבי יוחנן אמר: חוץ לחומת ירושלים. רבי שמעון בן לקיש אמר: חוץ לחומת העזרה. רבי שמעון בן לקיש פדעתייה, דאמר רבי אמי בשם רבי שמעון בן לקיש: בשר שלמים שיצא

ירושלמי יומא / דף היומי

ואחר כך נכנס, ונזרק עליו מן הדם - כבר נפסל משם יוצא.
אמר רבי יוסה: ואפלו כרבי יוחנן צריכה ליה, ירושלים אף על
פי שאינה מחיצה לקדשי קדשים - מחיצה היא לקדשים קלים.
חוץ לחומת ירושלים - אינה מחיצה לא לקדשי קדשים ולא
לקדשים קלים. אמר רבי מנא: אינה מחיצה להן. רבי לעזר
שאל: פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין מהו שיטמו אוכלין
ומשקין בלא הכשר, בלא טמאה, מפני שסופן לטמות טמאה
חמורה. התיב שמואל קפודקיא: מעתה יטמו את אימוריהן?!
אלא בשפירשו. ואפלו תימר לא פרושו, כהדא: אין מי חטאת
מטמין דבר לחזר וליטמות ממנו. התיב רבי ירמיה: הרי נבלת
עוף הטהור הרי הוא מטמא טמאת אוכלין בלא הכשר בלא
טמאה מפני שסופן ליטמות טמאה חמורה. אמר רבי יוסה:
נבלת עוף הטהור אין לה מחיצה - אלו יש להן מחיצה.

יום שני יח אדר-ב' תשע"ו

יומא לו

ירושלמי יומא / דף היומי

אמר רבי מנא: נבלת העוף הטהור יש לה מחיצה, אדם הוא מחצתה, דאי לא כן אילו הביא כלב והלבישו בגדים והאכילו נבלת עוף הטהור, שפא אינו מטמא בגדים בבית הבליעה? אמר רבי לעזר דרומיא: נבלת העוף הטהור מחצתה בכל מקום. אלו מחצתן חוץ לירושלים. אמר רבי לעזר: פרים הנשרפין ושעירין הנשרפין ששחטן לזרק את דמן למחר – פגל. להקטיר אמורין למחר – פגל. לשרף את בשרו למחר – לא פגל, שלא חשב לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח. רבי שמי בעי: אבדו האמורין, מהו לזרק את הדם על הבשר? ולא שמיע, דאמר רבי לעזר: שלא חשב לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח. תנא רבי זכי: זר ששרף – מטמא בגדים, לא צורכה דלא, מהו שיהו כשרים בלילה, קל וחומר, מה אם הקטיר אמורים שאינן כשרים בזר כשרים בלילה, אלו שהן כשרין בזר אינו דין שיהו כשרין בלילה? והשורף, לא המצית את האור, ולא המסדר את המערכה. אי זהו השורף? זהו המסיע בשעת שרפה. אמר רבי יוסי: הדא אמרה מסיע בשעת

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דַּף הַיּוֹמִי

שָׂרְפָה מְטַמָּא בְּגָדִים. רַבִּי אַמִּי בְּשֵׁם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַמְהַפֵּךְ
בְּכֻזִּית - מְטַמָּא בְּגָדִים, לֹא צוֹרֵכָה, אֲלֵא הָיָה עוֹמֵד בַּפְּנִים
וּבָיָדוֹ קוֹרָה וּמְהַפֵּךְ בְּכֻזִּית, מֵהוּ? נִישְׁמַעֵינָה מִן הָדָא -
"וְהוֹצִיא וְשָׂרַף", מָה הַמוֹצִיא עַד שְׂיוֹצִיא לַחוּץ אִף הַשּׁוֹרֵף עַד
שְׂשׁוֹרֵף בַּחוּץ. תַּמָּן אָמַר חֲזַקְיָה: "וְטַמָּא עַד הָעָרֵב" - לְרַבּוֹת
הַשּׁוֹרֵף, אוּף הָכָא כֵּן. הֲלָכָה זֵי, מִתְּנִיתִין - אָמְרוּ לוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל:
הֲגִיעַ שְׁעִיר לַמִּדְבָּר. וּמִנֵּינִין הָיוּ יוֹדְעִין שְׁהֲגִיעַ שְׁעִיר לַמִּדְבָּר.
דִּידְכִיּוֹת הָיוּ עוֹשִׂין, וּמִנִּיפִין בְּסוּדְרִין וְיוֹדְעִין שְׁהֲגִיעַ שְׁעִיר
לַמִּדְבָּר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהֵלֵא סִימָן גָּדוֹל הָיָה לָהֶם,
מִירוּשָׁלַיִם וְעַד בֵּית חֲדוּדוֹ שְׁלֶשֶׁה מִיָּלִין. הוֹלְכִין מִיָּל, וְחוֹזְרִין
מִיָּל, וְשׁוֹהִין כְּדֵי מִיָּל, וְיוֹדְעִין שְׁהֲגִיעַ שְׁעִיר לַמִּדְבָּר. רַבִּי
יִשְׁמַעֵאל אוֹמַר, וְהֵלֵא סִימָן אַחֵר הָיָה לָהֶם, לָשׁוֹן שֶׁל זְהוּרִית
הָיָה קָשׁוּר עַל פְּתָחוֹ שֶׁל הַיְכָל, וּכְשֶׁהֲגִיעַ שְׁעִיר לַמִּדְבָּר הָיָה
הַלָּשׁוֹן מַלְבִּין, שְׁנַאֲמַר, (ישעיה א, יח): "אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כְּשָׁנִים
כְּשֶׁלַּג יִלְבִּינוּ" גְּמָרָא - מֵהוּ 'דִּידְכִיּוֹת' קָבָלָן?²

² הפני משה ביאר שזה מלשון (יחזקאל כו, ט): 'קבלו' שהוא כלי מלחמה, שמעמידים למול חומה לזרוק אבנים באמצעותם.

ירושלמי יומא / דף היומי

פּרָק שְׁבִיעִי

הִלְכָה א', מִתְנִיתִין - בָּא לוֹ כֹהֵן גָּדוֹל לְקָרוֹת. אִם רָצָה לְקָרוֹת
בְּבִגְדֵי בּוּץ, קוֹרָא. וְאִם לֹא - קוֹרָא בְּאִיסְטָלִית לְבָן מְשָׁלוּ. חֲזוֹן
הַכֹּהֵן נוֹטֵל סֵפֶר תּוֹרָה וְנוֹתְנוֹ לְרֹאשׁ הַכֹּהֵן, וְרֹאשׁ הַכֹּהֵן
נוֹתְנוֹ לְסֹגֵן, וְהַסֹּגֵן נוֹתְנוֹ לְכֹהֵן גָּדוֹל, וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמִקְבֵּל
וְקוֹרָא עוֹמֵד, וְקוֹרָא אַחֲרָי מוֹת וְאֵךְ בְּעֵשׂוֹר. וְגוֹלֵל סֵפֶר תּוֹרָה
וּמְנִיחוֹ בְּחִיקוֹ, וְאוֹמֵר, יוֹתֵר מִמָּה שֶׁקָּרָאתִי לְפָנֶיכֶם כְּתוּב כָּאֵן,
וּבְעֵשׂוֹר שֶׁבְּחַמֵּשׁ הַפְּקוּדִים קוֹרָא עַל פֶּה, וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ שְׁמוֹנָה
בְּרָכוֹת, עַל הַתּוֹרָה, וְעַל הָעֲבוּדָה, וְעַל הַהוֹדָאָה, וְעַל מַחִילַת
הָעוֹן, וְעַל הַמִּקְדָּשׁ בְּפָנָי עֲצֻמוֹ, וְעַל יִשְׂרָאֵל בְּפָנָי עֲצֻמָּן וְעַל
הַכֹּהֲנִים בְּפָנָי עֲצֻמָּן וְעַל שְׁאֵר הַתְּפִלָּה; הַרְוֹאָה כֹהֵן גָּדוֹל
כִּשְׁהוּא קוֹרָא, אֵינּוּ רוֹאֵה פֶר וְשֹׁעִיר הַנְּשָׂרְפִים. וְהַרְוֹאָה פֶר
וְשֹׁעִיר הַנְּשָׂרְפִים, אֵינּוּ רוֹאֵה כֹהֵן גָּדוֹל כִּשְׁהוּא קוֹרָא. וְלֹא מִפְּנֵי
שְׂאֵינּוּ רִשְׁאֵי, אֶלֶּא שֶׁהִיתָה דֶרֶךְ רְחוּקָה, וּמְלֹאכֶת שְׁנִיחָן שְׁוָה
כְּאַחַת. גָּמְרָא - מִנִּין לְקִרְיַת הַפְּרָשָׁה? רַבִּי אִידִי בְּשֵׁם רַבִּי
יֶצְחָק: "וַיַּעַשׂ", מַה תִּלְמוּד לֹאֹמֵר: "כִּי־אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה?"

ירושלמי יומא / דף היומי

מיכן לקריאת הפרשה. רבי אמי בשם רבי יוחנן: שירי עבודות
- עובדן בכגדי לבן. אמר רבי מתנא: מתניתא אמרה כן: ואם
לאו - באיסטלית לבן משלו. רבי יוסה בעי: למה? שהן
בחוג! הרי שחיטה הרי אינה אלא בחוג, והוא עובדה בכגדי
זהב. רבי יסא בשם רבי יוחנן: רצה - עובדה בכגדי זהב, רצה
- עובדה בכגדי לבן. מצינו שחיטה, רצה - עובדה בכגדי זהב,
רצה - עובדה בכגדי לבן. בכל אתר את אמר הולכין אחר
התורה, והכא את אמר מוליכין את התורה אצלן? אלא על ידי
שהן בני אדם גדולים - התורה מתעלה בהן! והא תמן מייבלין
אורייתא גבי ריש גלותא³! אמר רבי יוסה בי רבי בון: תמן על
ידי שזרעו של דוד משקע שם - אינון עבדין לו כמנהג
אבהתון.

יום שלישי יט אדר-ב' תשע"ו

יומא לו

³ שהיו מובילים את הספר תורה אל ראש הגולה.

ירושלמי יומא / דף היומי

תמן תנינן: מדלגין בנביא ואין מדלגין בתורה, מדלגין בנביא ואין מדלגין מנביא לנביא, ובנביא של שנים עשר מתר. אין מדלגין בתורה - רבי ירמיה בשם רבי שמעון בן לקיש: שאין מגלין ספר תורה ברבים. רבי יוסה בעי: הגע עצמך שהיתה פרשה קטנה, אלא כדי שישמעו ישראל תורה של סדר. והא תנינן: 'קורא אחרי-מות ואך-בעשורבי? שניא היא, שהיא סדרו של יום, תדע לך, דאמר רבי שמעון בן לקיש: בכל מקום אינו קורא על פה והכא קורא. רבי יוסה מפקד לבר-עולא חזנא דכנישתא דבבלאי, כד דהיא תדא אורייתא תהא גייל לה להדי פרוכתא, כד אינון תרתי תי מייבל תדא ומייתא תדא. ומברך עליה שמנה ברכות: על התורה, הבוחר בתורה, על העבודה, שאותך נירא ונעבד, על ההודיה, הטוב לך להודות, על מחילת העון, מוחל עונות עמו ישראל ברחמים, על המקדש, הבוחר במקדש. ואמר רבי אידי: השוכן בציון על ישראל, הבוחר בישראל, על הפהנים, הבוחר בפהנים, על שאר תפלה ותחנה ובקשה שעמך ישראל צריכין להושע

ירושלמי יומא / דף היומי

לפניך, ברוך אתה ה' שומע תפלה. הלכה ב', מתניתין - ואם
בבגדי בויץ קרא קדש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל עלה ונסתפג
הביאו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו יצא ועשה את
אילו ואת איל העם ואת שבעת כבשים תמימים דברי רבי
אליעזר רבי עקיבא אומר עם תמיד של שחר היו קרבין ופר
העולה ושעיר הנעשה בחוץ היו קרבין עם תמיד של בין
הערבים. קדש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו
לו בגדי לבן ולבש וקדש ידיו ורגליו נכנס להוציא את הכף
ואת המחתה קדש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל עלה ונסתפג
הביאו לו בגדי זהב ולבש קדש ידיו ורגליו נכנס והקטיר את
הקטרת והטיב את הנרות קדש ידיו ורגליו ופשט ירד וטבל
עלה ונסתפג הביאו לו בגדי עצמו ולבש מלויין אותו עד ביתו
ויום טוב היה עושה לכל אוהביו שיצא בשלום: גמרא - אומר
רבי יוחנן: זו דברי רבי אליעזר ורבי עקיבא, אבל דברי
חכמים: כולהן היו קרבין עם תמיד של בין הערבים. רבי חונה
בשם רב יוסף: אתיא דרבי לעזר כבית שמאי, כמה דבית
שמאי אמרי: תדיר מקדש - מקדש קדם, כן רבי אליעזר אומר:

ירושלמי יומא / דף היומי

תדיר מקדש - מקדש קדם, היך עבדה? עבודת היום מקדשת ומוספי היום תדירין - עבודת היום קודמת למוספי היום, פר ואיל ושבעת כבשים תמימים היו קרבין עם תמיד של שחר, והשאר היו קרבין עם תמיד של בין הערבים. רבי שמעון בן לקיש אמר: טעמא דהן תנאי כדי לסמוך חטאת לחטאת ועולה לעולה. ואית דבעי מימר: הפר והאיל ואילו ואיל העם ושבעת כבשים תמימים היו קרבין עם תמיד של שחר, והשאר היו קרבין עם תמיד של בין הערבים, והדין תנאי תולה עבודות. מאי טעמא? "ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם", כאמור בענין, מה אמור בענין אילו ואיל העם? אמר רבי בון בר חייא: ושעיר, מאי טעמא? מדם חטאת הכפורים, כבר קדמה חטאת הכפורים - "ובא אהרן אל אהל מועד"; מאיכן בא? מקריית הפרשה. ולהיכן הוא הולך? להוציא כף ומחתה. כתיב: "ויצא ועשה את עולתו ואת עולת העם", ואת אמר הכין? ולא בן אמר רבי יוחנן: הכל מודין בהוצאת כף ומחתה שהוא לאחר תמיד של בין הערבים! אמר רבי יוסה בן חנינה: כל הפרשה

ירושלמי יומא / דף היומי

כתובה על סדר, חוץ מזו. אמר רבי יוסה: עוד היא אמורה על סדר - "ובא אהרן אל אהל מועד", מאיכן בא? מקדוש הראשון שהיה בידו. ולאין הוא הולך? לקדוש האחרון. אמר רבי מנא קומי רבי יוסה: למה לי נן אמרין חוץ מקדוש האחרון? אמר לו: שניא היא, דכתיב: "ובא ויצא ופשט את בגדי הבר", שאין תלמוד לומר "אשר לבש", וכי עלת על דעתנו כלום הוא פושט אלא מה שהוא לובש? אם כן למה נאמר "אשר לבש" - הקיש פשיטה ללבישה, מה לבישה בקדוש ידים ורגלים אף פשיטה בקדוש ידים ורגלים. אמר רבי אלעזר: יש לך עבודה אחרת שהוא עובדה בבגדי לכן. ואי זו זו? זו הוצאת כף ומחתה. אמר רבי יוחנן: הכל מודין בהוצאת כף ומחתה שהוא לאחר תמיד בין הערבים. ולמה בבגדי לכן? אמר רבי חייה בר בא: כשרות של מעלן כף שרות של מטן, מה למעלן: "ואיש אחד בתוכם לבוש בדים", אף למטן "כתנת בד קדש ילבש". הלכה ג', מתניתין - כהן גדול משמש בשמונה פלים. וההדיוט בארבעה. בכתנת ומכנסים במצנפת ואבנט. מוסיף עליו כהן גדול חשן ואפוד ומעיל וציץ. באילו נשאלין

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דֵּף הַיּוֹמִי

בְּאוּרִים וְתוֹמִים. וְאִין נִשְׁאַלִין בְּהֵן לְהִדְיוּט אֱלָא לְמַלְךְ וּלְבֵית
דִּין וּלְמִי שְׁצַרְךְ הַצְּבוּר בּוּ.

יוֹם רְבִיעִי כ' אָדָר-ב' תשע"ו

יומא לח

גַּמְרָא – מִפְּנֵי מַה כְּהֵן גְּדוּל מְשַׁמֵּשׁ בְּשִׁמְנָה כְּלִים? רַבִּי חֲנַנְיָה
חֲבֵרוֹן דְּרַבְּנָן אָמַר: כְּנֶגֶד הַמִּילָה שְׁהִיא לְשִׁמְנָה יָמִים, עַל שֵׁם
"בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ", מִפְּנֵי מַה אֵינוֹ מְשַׁמֵּשׁ בְּבִגְדֵי זָהָב? מִפְּנֵי
הַגְּאוּהָ. אָמַר רַבִּי סִימוֹן: עַל שֵׁם "אֵל תִּתְּהַדֵּר לְפָנַי מֶלֶךְ". אָמַר
רַבִּי לְוִי: שְׁאִין קְטַגּוֹר נַעֲשֶׂה סַנְגוֹר, אֲתַמּוּל כְּתִיב בְּהֵם:
"וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם אֱלֹהֵי זָהָב", וְעַכְשָׁו הוּא עוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבִגְדֵי
זָהָב? תְּנִי רַבִּי חִיָּה: "וּלְבָשִׁם" – וּבְלוּ שָׁם, שָׁם הָיוּ גְּנוּזִין,
שָׁם הָיוּ מְרַקְיָבִין. וְלֹא הָיוּ כְּשָׂרִים לְיוֹם הַכַּפּוּרִים הַבָּא? תְּנָא,
רַבִּי דוּסָא אוֹמַר: כְּשָׂרִים הֵם לְכַהֵן הִדְיוּט. תְּנִי, רַבִּי אוֹמַר:
שְׁתֵּי תְּשׁוּבוֹת בְּדַבְּרָא, אַחַת בְּבִגְדֵי כְּהֵן גְּדוּל וְאַחַת בְּבִגְדֵי כְּהֵן

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דַּף הַיּוֹמִי

הַדְיּוּט. תַּנִּי לֹא נַחֲלֵקוּ רַבִּי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן עַל אַבְנֵטוֹ שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל בַּיּוֹם הַכַּפּוּרִים שֶׁהוּא שֶׁל בּוֹץ, וְעַל שְׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ כִּלְאִים, וְעַל מָה נַחֲלֵקוּ? עַל אַבְנֵטוֹ שֶׁל כֹּהֵן הַדְיּוּט, שֶׁרַבִּי אוֹמֵר: יֵשׁ בּוֹ כִּלְאִים. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֵין בּוֹ כִּלְאִים. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: טַעֲמָא דְרַבִּי - "וְעִשִּׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כִּכָּה כָּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶתְכֶּה", מָה בְּגַדֵי אַהֲרֹן יֵשׁ בּוֹ כִּלְאִים אִף בְּגַדֵי בָּנָיו יֵשׁ בָּהֶן כִּלְאִים. מָה עָבַד לָהּ רַבִּי אֶלְעָזָר בֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן? מָה אַהֲרֹן בְּרָאוּי לוֹ אִף בָּנָיו בְּרָאוּי לָהֶן. אָמַר רַבִּי סִימוֹן: כְּשֵׁם שֶׁהַקְּרַבְנוֹת מְכַפְּרִין - כִּךְ הַבְּגָדִים מְכַפְּרִין, בְּכַתְּנֹת וּמְכַנְסִים מְצַנְּפֹת וְאַבְנֵט. כְּתַנֵּת הִיְתָה מְכַפֶּרֶת לּוֹבְשֵׁי כִּלְאִים, אֵית דְּבַעֵי מִימַר עַל שׁוֹפְכֵי דָמִים, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר: "וַיִּטְבְּלוּ אֶת הַכְּתַנֵּת בְּדָם". מְכַנְסִים הָיָה מְכַפֵּר עַל גְּלוּי עֲרִיוֹת, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר: "וְעִשֶׂה לָהֶם מְכַנְסֵי בַד לְכִסּוֹת בְּשׂוֹר עֲרוּהָ". מְצַנְּפֹת הִיְתָה מְכַפֶּרֶת עַל גְּסֵי הָרוּחַ, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר: "וַיִּשֶׂם אֶת הַמְצַנְּפֹת עַל רֵאשׁוֹ". אַבְנֵט הָיָה מְכַפֵּר עַל הַגְּנָבִים, וְאֵית דְּבַעֵי מִימַר עַל הָעוֹקְמָנִים. אָמַר רַבִּי לְוִי: ל"ב אֲמָה הִיְתָה בּוֹ, וְהִיְתָה מְעַקְמוֹ

ירושלמי יומא / דף היומי

לְכָאן וּלְכָאן. חוּשֵׁן הָיָה מְכַפֵּר עַל מַטֵּי הַדִּין, כְּמָה דְאֵת אָמַר:
"וְעֵשִׂית חֶשֶׁן מִשְׁפָּט". אִפּוּד הָיָה מְכַפֵּר עַל עֲבוּדָה זָרָה, כְּמָה
דְאֵת אָמַר: "וְאִין אִפּוּד וּתְרַפִּים". מְעִיל, רַבֵּי סִימוּן בְּשֵׁם רַבֵּי
יִנְתָן דְבֵית גּוּבְרִין: שְׁנֵי דְבָרִים לֹא הֵיִתָּה בְהֵן כְּפָרָה וְקִבְעָה
לְהֵן הַתּוֹרָה כְּפָרָה, וְאֵלוּ הֵן: הָאוּמַר לְשׁוֹן הָרַע וְהַהוֹרַג נִפְשָׁא
בְּשִׁגְגָה. הָאוּמַר לְשׁוֹן הָרַע לֹא הֵיִתָּה לוֹ כְּפָרָה וְקִבְעָה לוֹ
הַתּוֹרָה כְּפָרָה - זֹוּגֵי הַמְעִיל, "וְהָיָה עַל אֶהְרֵן לְשָׂרָת וְנִשְׁמַע
קוּלוֹ", יָבֵא קוּל וְיִכְפֵּר עַל קוּל. הַהוֹרַג נִפְשָׁא לֹא הֵיִתָּה לוֹ כְּפָרָה
וְקִבְעָה לוֹ הַתּוֹרָה כְּפָרָה - מִיתַת כְּהֵן גְּדוּל, "וְיָשָׁב בָּהּ עַד מוֹת
הַכְּהֵן גְּדוּל". תְּנִי, רַבֵּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוּמַר: נֶאֱמְרָה כְּפָרָה
בְּפָנִים וְנֶאֱמַר כְּפָרָה בַּחוּץ, מָה כְּפָרָה הָאֱמוּרִים בְּפָנִים - בֶּן
הַבְּקָר מְכַפֵּר עַל שׁוֹפְכֵי דָמִים, אִף כְּפָרָה אֱמוּרָה בַּחוּץ בֶּן
הַבְּקָר מְכַפֵּר עַל שׁוֹפְכֵי דָמִים, כָּאֵן בְּשׁוּגַג כָּאֵן בְּמִזִּיד, שְׁנִיא
הִיא עֶגְלָה עֲרוּפָה בֵּין שׁוּגַג בֵּין מִזִּיד. אָמַר רַבֵּי יוֹסֵה: כָּאֵן עַל
חֶטְ יָדוּעַ וְכָאֵן עַל חֶטְ שְׁאִינוּ יָדוּעַ. צִיץ, אֵית דְּבַעֵי מִימַר עַל
הַגּוֹדְפָנִים, אֵית דְּבַעֵי מִימַר עַל עֲזֵי פָנִים. מֵאֵן דְּאָמַר עַל

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דַּף הַיּוֹמִי

הַגּוֹדְפָנִין נִיחָא, דְכָתִיב: "וּתְטַבַּע הָאָבֶן בְּמִצְחוֹ", וּכְתִיב:
"וְהָיָה עַל מִצְחוֹ תְּמִיד", מֵאֵן דְּאָמַר עַל עֵזֵי פָּנִים – "וּמִצַּח
אִשָּׁה זֹנָה הָיָה לָּךְ", וְלָמָּה נִקְרָא שָׁמַם 'אוֹרִים'? שֶׁהֵן מְאִירִין
לְיִשְׂרָאֵל. וְ'תוֹמִים' שֶׁהֵן מְתִימִין לְפָנֵיהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ, שְׁבַעַת
שְׁהִיו יִשְׂרָאֵל תְּמִימִין – הֵיוּ מְכוֹנְיִן לָהֶן אֶת הַדֶּרֶךְ, שְׁכַן
שְׁמִצָּאנוּ שְׁבָדוֹ לָהֶן בְּגָבַע בְּנֵימִין. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: חֵס וְשְׁלוֹם,
לֹא בָדוּ הֵם בְּגָבַע בְּנֵימִין, שְׁבָרָא שׁוֹנָה אָמַר 'עֲלֵה', וְלֹא אָמַר
'נִתְתִּיב', וּבְשִׁנְיָה אָמַר 'עֲלֵה', וְאָמַר 'נִתְתִּיב'. וְאִין נִשְׁאַלִין שְׁתֵּי
שְׁאֵלוֹת כְּאַחַת, אִם נִשְׁאַלוּ, אִית תְּנַיִ תְּנַי: מְשִׁיבוּ עַל הָרָאשׁוֹנָה
וְאִין מְשִׁיבוּ עַל הַשְּׁנֵיָה. וְאִית תְּנַיִ תְּנַי: מְשִׁיבוּ עַל הַשְּׁנֵיָה
וְאִינוּ מְשִׁיבוּ עַל הָרָאשׁוֹנָה. וְאִית תְּנַיִ תְּנַי: אִינוּ מְשִׁיבוּ לֹא עַל
הָרָאשׁוֹנָה וְלֹא עַל הַשְּׁנֵיָה. מֵאֵן דְּאָמַר: מְשִׁיבוּ עַל הָרָאשׁוֹנָה
וְאִינוּ מְשִׁיבוּ עַל הַשְּׁנֵיָה, מִן הָדָא: וַיֹּאמֶר דָּוִד ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וְגו' הִיִּסְגַּרְנִי בְּעֲלֵי קַעֲלָה בְּיָדוֹ וְגו', הִירַד שְׁאוֹל דָּוִד, לֹא שְׁאַל
כְּהֶגֶן, לֹא צוּרְכָא "הִירַד שְׁאוֹל", וְאִם הַשְּׁנֵיָה, וְאִינוּ מְשִׁיבוּ עַל
הָרָאשׁוֹנָה, מִן הָדָא – "וַיֹּאמֶר דָּוִד הִיִּסְגַּרְנִי בְּעֲלֵי קַעֲלָה אוֹתִי"
וְגו', מֵאֵן דְּאָמַר אִינוּ מְשִׁיבוּ לֹא עַל הָרָאשׁוֹנָה וְלֹא עַל

ירושלמי יומא / דף היומי

האחרונה, "וישאל דוד בה' לאמר ארדף אחרי הגדוד הזה האשגנו דוד", בקש עליה רחמים - "ה' אלהי ישראל הגד נא לעבדך", תדע לך שהרי שמים שאל והשיבו שלש, "ויאמר לו רדף כי השג תשיג והצל תציל", אית תניי תני: הקול היה שומע. אית תניי תני: הכתב בולט. מאן דאמר הקול היה שומע - נחא, דכתיב: "וישמע את הקול", מאן דאמר: הכתב היה בולט, והא לית חי"ת בשבטים, ולא צד"י ולא קו"ף בשבטים, אברהם יצחק יעקב כתוב עליהן. והא לית טי"ת בשבטים! - כ'ל אלה שבטי ישראל' - היה חקוק עליהן.

פרק שמיני

הלכה א', מתניתין - יום הכפורים אסור באכילה ובשתיה וברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה. והמלך והכלה ירחצו את פניהם. והחיה תנעול את הסנדל, דברי רבי אליעזר, ורחמים אוסרין. גמרא - ענוש כרת ואת אמר הכין? אמר רבי הילא: לפחות מכשעורין נצרכה, "תענו את נפשותיכם", יכול ישב לו בחמה וצנה כדי שיצטער, תלמוד

ירושלמי יומא / דף היומי

לומר: "כל מלאכה לא תעשו" - מלאכה אסרתי לך במקום אחר, וענוי אסרתי לך במקום אחר, מה מלאכה שאסרתי לך במקום אחר - מלאכה שחייבין עליה כרת, אף ענוי שאסרתי לך במקום אחר - ענוי שחייבין עליו כרת, ואלו הן: אלו הפגולין והנוטרין, מניין לרבות את הטבלין? תלמוד לומר: "תענו את נפשתיכם" - רבה, מרבה אני את הטבלין שהן במיתה, ולא ארבה את הנבלה שאינה במיתה, תלמוד לומר: "תענו את נפשתיכם" - רבה, ארבה את הנבלות שהן בלא תעשה, ולא ארבה את החלין שאינן בלא תעשה, תלמוד לומר: "תענו את נפשתיכם" - רבה, ארבה את החולין שאינן בעמד ואכול ולא ארבה את התרומה ומעשר שני שהן בעמד אכול, תלמוד לומר: "תענו את נפשתיכם" - רבה, ארבה את התרומה והמעשר שאינן ב'בל תותיר' ולא ארבה את הקדשים שהן ב'בל תותיר', תלמוד לומר: "תענו את נפשתיכם" - רבה, דבר אחר: "תענו את נפשתיכם" - דבר שהוא ענוי אב בית נפש ואי זו זו? זו אכילה ושתייה.

ירושלמי יומא / דף היומי

יום חמישי כא אדר-ב' תשע"ו

יומא לט

משום רבי ישמעאל אמרו: נאמר כאן "תענו את נפשתיכם" ונאמר להלן "ויענף וירעיבך", מה ענוי שנאמר להלן ענוי רעבון אף ענוי שנאמר כאן ענוי רעבון. ולמה ששה דברים? כנגד ששה ענוין האמורין בפרשה. והא ליתנון אלא חמשה! אמר רבי תנחומא: ואחד מוסף ברחיצה. רבי זעירה בר חמא, רבי יוסי בי רבי חנינא בשם רבי יהושע בן לוי: בתענית צבור מרחיץ פניו ורגליו כדרכו, בתשעה באב מרחיץ ידיו ומעבירן על פניו. ביום הכפורים מרחיץ ידיו ומקנחן במפה ומעביר את המפה על פניו. רבי יונה תרי מרטוטה ויהב לה תותי כדה. והא תני אין בין ט' באב לתענית צבור אלא אסור מלאכה! במקום שנהגו. היתה הולך אצל רבו, אצל בתו, ועבר בים או בנהר - אינו חושש. נטנפו רגליו - מטבילין במים ואינו

ירושלמי יומא / דף היומי

חושש. הורי רבי בא כהן, תניא, הורי רבי אחא: בבא מן הדרך והיו רגליו קהות עליו שמתר להרחיצם במים. תני, אבל ומנדה שהיו מהלכין בדרך - מתרין בנעילת הסנדל, לכשיבואו בעיר - יחלוצו. וכן בט' באב וכן בתענית צבור. ובסיכה - כהדא דתני: בשבת, בין סיכה שהיא של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג אסור. בט' באב ובתענית צבור, סיכה שהיא של תענוג - אסור, שאינה של תענוג - מתר. והא תני שוות סיכה לשתייה לאסור ולתשלומין אבל לא לענש, ביום הכפורים לאסור אבל לא לענש, והא תני יחללו - להביא את הסף ואת השותה? אמר רבי יוחנן: לית כאן סף. אמר רבי אבמרי: לית כאן סף, לית כאן שותה, דל כן, דבר שהוא בא משני לאוין מצטרף. מנין שהוא מחזור בעשה? אמר רבי אלעזר בשם רבי סמיי: "ולא נתתי ממנו למת", מה נן קיימין? אם להביא לו ארון ותכריכין לחי הוא אסור כל שכן למת. ואיזה דבר שמתר לחי ואסור למת? הוי אומר זו סיכה. ובנעילת הסנדל - תני, כל אלו שאמרו אסורין בנעילת הסנדל, יצא לדרך - נועל. הגיע לדרך - חולץ. וכן באבל וכן במנדה.

ירושלמי יומא / דף היומי

אית תנני תני יוצאין באמפליא ביום הכפורים. ואית תנני תני:
אין יוצאין. אמר רב חסדא: מאן דאמר 'יוצאין' - באמפליא
של בגד. ומאן דאמר: 'אין יוצא' - באמפליא של עור. רבי
יצחק בר נחמן סלק לגבי רבי יהושע בן לוי בלילי צומא רבא,
נפק לגביה לבוש סוליסה. אמר ליה: מה הוא דין? אמר ליה:
איסתניס אנא. רבי שמואל בר נחמן סלק לגביה רבי יהושע בן
לוי בלילי תעניתא, נפק לגביה לבוש סוליסה. אמר ליה: מה
הוא דין? אמר ליה: איסתניס אני. רבי סמי חמונה נפיק בלילי
תעניתא לבוש סוליסה. חד תלמיד מן דרבי מנא הורי לחד מן
קריבווי דנשיא מלבש. אמר ליה: אן מן הדה? אמר ליה: מן
דרבי יהושע בן לוי הוא. אמר ליה: רבי יהושע בן לוי
איסתניס הוה. ובתשמיש המטה - אתי חמי, ברחיצה הוא
אסור, בתשמיש המטה לא כל שכן? תפתר במקום שאין
טובלין, או קדם שהתקין עזרא טבילה לבעלי קריין. רבי יעקב
בר אחא, רבי יסה בשם רבי יהושע בן לוי: אין קרי אלא
מתשמיש המטה. רב הונא אמר: אפלו ראה עצמו נאות תוך

ירושלמי יומא / דף היומי

חלום. הוּוּ בְּעֵינַי מִימַר: וּבִלְבָב מֵאֲשֶׁה. רַבִּי יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסֵא תְּרוּוּהוּן אָמְרִין: אֶפְלוּ מְדַבֵּר אַחַר. וְהָא תְּנִינָן: יוֹם הַכַּפּוּרִים אָסוּר בְּאֲכִילָה, וּבִשְׂתִיָּה, וּבְרַחֲצִיָּה, וּבִסִּיכָה, וּבִנְעִילַת הַסַּנְדָּל, וּבְתַשְׁמִישׁ הַמָּטָה. וְתַנִּי עֲלֵה: בְּעַלֵּי קָרְיִין - טוֹבְלִין כְּדַרְכָּן בְּצַנְעָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. לֵית הָדָא פְּלִיגָא אֲדַרְבֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי, דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי אָמַר: אֵין קָרִי אֶלָּא מִתַּשְׁמִישׁ הַמָּטָה?! פְּתַר לָהּ: בְּשִׁשְׁמֵשׁ מְטָתוֹ מִבְּעוֹד יוֹם וְשָׁכַח וְלֹא טָבַל. וְהָא תְּנִי, מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי יוֹסֵי בַר חַלְפָתָא שָׂרָאוּ אוֹתוֹ טוֹבֵל בְּצַנְעָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים! אֵית לָךְ לְמִימַר בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף הַקָּדוֹשׁ בְּשׁוֹכַח? הַמְּלָךְ - עַל שֵׁם "מְלָךְ בִּיפְיוֹ תַחֲזִינָה עֵינֶיךָ". הַכְּלָה - מִפְּנֵי אֵיבָה. וְהַחֲזִיָּה תִנְעוֹל אֶת הַסַּנְדָּל; דְּבַרֵּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. הוּוּינָן סְבָרִין מִימַר עַל סוּפָה, אֲשַׁכַּח תְּנִי עַל כּוּלְהוּן. הֲלָכָה ב', מִתְּנִיתִין - הָאוֹכֵל כְּכֹוֹתֶבֶת הַגָּסָה כְּמוֹהָ וּכְגַרְעִינְתָהּ, וְהַשּׁוֹתָה מְלֹא לְגַמְיוֹ, חַיֵּב. וְכֹל הָאֲכָלִין מִצְטָרְפִין לְכְכֹוֹתֶבֶת. כֹּל הַמְשַׁקֵּין מִצְטָרְפִין לְמֹלֵא לְגַמְיוֹ. הָאוֹכֵל וְשׁוֹתָה - אֵין מִצְטָרְפִין. גְּמָרָא - אָמַר רַבִּי יוֹסֵה: זֹאת אוֹמַרְתָּ שְׁצָרִיךָ לְמַעַף אֶת חֲלָלוֹ. דֵּל בֶּן נִיתְנִי כְּמוֹהָ וּכְגַלְעִינְתָהּ וּמְחַלְלָהּ. תְּנִי, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֱלִיעֶזֶר:

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דַּף הַיּוֹמִי

בְּכוֹתֶבֶת נְמֵרִית. תְּנִי, מָלֵא לְגִמְיוֹ. מַה וּפְלִיג? מְלוֹא לְגִמְיוֹ
שֶׁהוּא נִתֵּן לְלוֹגְמָא אַחַת. תְּנִי מִשָּׁם בֵּית שְׁמַאי: מְלוֹא לְגִמְיוֹ
בְּרַבִּיעִית. רַבִּי חִזְיָה בְּרֵ אָדָא בְּעֵי קוּמֵי רַבִּי מְנָא: וְלָמָּה לֹא
תְּנִינְתָּה מְקוּלֵי בֵּית שְׁמַאי וּמְחוּמְרֵי בֵּית הַלֵּל? אָמַר לִיה: מִפְּנֵי
לוֹגְמוֹ שֶׁל בֶּן אַבְטִיחַ שֶׁהָיָה מְחֻזֵּק יוֹתֵר מְרַבִּיעִית. הֲלָכָה ג',
מִתְּנִיתִין – אֲכַל וְשָׁתָה בְּהַעֲלֵם אֶחָד – אֵינּוּ חַיֵּב אֶלָּא חֲטָאת אַחַת.
אֲכַל וְעָשָׂה מְלֶאכָה – חַיֵּב שְׁתֵּי חֲטָאוֹת. אֲכַל אֶכְלִין שְׁאִינִן
רְאוּיִין לְאֶכִּילָה, וְשָׁתָה מִשְׁקִין שְׁאִינִן רְאוּיִין לְשָׁתִּיהָ, וְשָׁתָה צִיר
אוּ מְרִיס – פְּטוּר.

יוֹם שִׁישִׁי כַּב אֶדְר-ב' תִּשְׁעִי"ו

יוֹמָא מ'

גְּמָרָא – לָמָּה? שְׁתִּיָּה בְּכָלֵל אֶכִּילָה, אֵין אֶכִּילָה בְּכָלֵל שְׁתִּיָּה.
מִנִּין שֶׁהִשְׁתִּיָּה בְּכָלֵל אֶכִּילָה? רַבִּי יוֹנָה שָׁמַע לָהּ מִן הֲדָא: "עַל
כֵּן אָמַרְתִּי לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל כֹּל נַפְשׁ מִכֶּם לֹא תֹאכַל דָּם", מַה נִּן

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דַּף הַיּוֹמִי

קַיְמִין? בְּדָם שְׁקָרֵשׁ? הָא תְּנִי, דָּם שְׁקָרֵשׁ אֵינּוּ לֹא אֲכַל וְלֹא מִשְׁקָה. אֲלֵא כִּי נָן קַיְמִין כְּמוֹת שְׁהוּא, וְהַתּוֹרָה קְרֵאת אוֹתוּ 'אֲכִילָה'. וְהַתְּנִי, הַמְּחָה אֶת הַחֵלֶב וְגַמְיִיו, הַקֶּפֶה אֶת הַדָּם וְאֲכָלוּ, אִם יֵשׁ בּוֹ כְּזֵית - חֵיב. מַה עֲבַד לָהּ רַבִּי יוֹנָה? אֵינּוּ אֲכַל לְטֵמָא טְמֵאת אוֹכְלִין וְלֹא מִשְׁקָה לְטֵמָאוּ טְמֵאת מִשְׁקָה, חֲזַר רַבִּי יוֹנָה שָׁמַע לָהּ מִן הֵדָא: "וְנִתְתָּ הַכֶּסֶף בְּכָל אֲשֶׁר תֵּאָוֶה נִפְשֶׁךָ", מַה נָּן קַיְמִין? אִם בְּטוּעָם טַעַם יֵין לְתוֹךְ הַתְּבָשִׁיל, וְהֵלֵא טַעַם יֵין לְפָגֶם הוּא! אֲלֵא כִּי נָן קַיְמִין: כְּמוֹת שְׁהוּא וְהַתּוֹרָה קְרֵאת אוֹתוּ 'אֲכִילָה'. רַבָּנָן דְקִיסְרִין אָמְרִי: תַּפְתֵּר בְּאֵילִין אוֹרְזְנִיָא וְגוֹמְנִיָא, כָּל הַטְּפֵל לְאֲכִילָה - כְּאֲכִילָה הִיא. רַבִּי יוֹסֵה שָׁמַע לָהּ מִן הֵדָא: שְׁבוּעָה שְׁלֵא אוֹכַל וְאֲכַל וְשָׁתָה, אֵינּוּ חֵיב אֲלֵא אַחַת. אָמְרִין חַבְרַיָא קוּמִי רַבִּי יוֹסֵה: אָמור דְּבַתְרָה: שְׁבוּעָה שְׁלֵא אוֹכַל וְשָׁלֵא אֲשָׁתָה, וְאֲכַל וְשָׁתָה - חֵיב שְׁתִּים. אָמַר לוֹן רַבִּי יוֹסֵי: אֵילוּ מִי שְׁהִיוּ לְפָנָיו שְׁנֵי כְּפָרִים, וְאָמַר: שְׁבוּעָה שְׁלֵא אוֹכַל כְּכַר זֶה וְחֲזַר וְאֲכָלָן שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת שְׁמָא אֵינּוּ חֵיב שְׁתִּים? רַבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רַבִּי פְּנַחֵס שָׁמַע לָהּ מִן הֵדָא: שְׁבוּעָה שְׁלֵא אוֹכַל וְאֲכַל אוֹכְלִין שְׁאִינָן רְאוּיִין לְאֲכִילָה,

ירושלמי יומא / דף היומי

ושְׁתָּה מְשָׁקִין שְׁאִינָן רְאוּיִין לְשִׁתְּיָהּ - פְּטוּר, מִפְּנֵי שְׁשִׁתָּהּ
מְשָׁקִין שְׁאִינָן רְאוּיִין לְשִׁתְּיָהּ, אָבֵל אִם אָכַל אוֹכְלִין שֶׁהֵן רְאוּיִין
לְאָכִילָהּ, שְׁתָּה מְשָׁקִין שֶׁהֵן רְאוּיִין לְשִׁתְּיָהּ - חֵיב. לֹא שְׁבוּעָה
שְׁלֹא אוֹכַל אָמַר נִחָא בְּמִתְנִיתִין דְּאָנָן אָמְרִין שְׁבוּעָה שְׁלֹא
אוֹכַל, כְּרַבִּי דּוּ אָמַר שְׁבוּעָה שְׁלֹא אוֹכַל וְשְׁלֹא אָשְׁתָּהּ. רַבִּי
חֲנַנְיָה שָׁמַע לָהּ מִן הֵדָא: הָאוֹכַל וְשׁוֹתָהּ בְּהֶעֱלַם אַחַת - אֵינּוּ
חֵיב אֶלָּא אַחַת. רַבִּי אַבָּא מְרִי שָׁמַע לָהּ מִן הֵדָא: "לֹא אֶכְלֹתִי
בְּאֵנִי", אֶלָּא שְׁתִּיתִי, נִחָא כְּמֵאן דְּאָמַר: שְׁבוּעָה שְׁלֹא אוֹכַל
וְשְׁתָּהּ, בְּרַם כְּמֵאן דְּאָמַר: שְׁבוּעָה שְׁלֹא שְׁתָּה וְאָכַל - שְׁתִּיתִי
בְּכֻלָּל אֶכְלִיָּהּ אֵינּוּ אֶכְלִיָּהּ בְּכֻלָּל שְׁתִּיתִי. וְאִית דְּבַעֲי מִישְׁמַעֲינָהּ
מִן הֵדָא: "לֹא תוֹכַל לְאָכַל בְּשַׁעְרֵיךָ" וְגו'. "תִּירְשֶׁךָ" - זֶה הֵיִינּוּ.
"יִצְהַרְךָ" - זוּ סִיכָה, וְהַתּוֹרָה קָרְאָה אוֹתוֹ 'אֶכְלִיָּהּ', וְאֵינּוּ
מִחְוּוֹר, אֵינּוּ תִימַר מִחְוּוֹר הוּא - יִלְקוּ עֲלָיו חוּץ לַחֻמָּה. אָמַר
רַבִּי יוֹסֵה בֶן חֲנַיָּה: אֵינּוּ לוֹקִין חוּץ לַחֻמָּה אֶלָּא עַל מַעֲשֵׂר שְׁנִי
טְהוּר שְׁנַכְנַס לִירוּשָׁלַיִם וְיִצָּא. וּמִנֵּינ שְׁאִינּוּ מִחְוּוֹר? כִּהֵדָא דְתַנִּי

ירוּשָׁלַיִם יוֹמָא / דַּף הַיּוֹמִי

בשבת בין סיכה שהיא של תענוג גר"ש בהי"ל קדמיית"א⁴.
מניין שהוא מחזור בעשה? רבי לעזר בשם רבי סימיי: "לא
נתתי ממנו למת", מה נן קימין? אם להביא לו ארון ותכריכין,
דבר שהוא אסור לחי. לחי הוא אסור לא כל שכן למת? אי זהו
דבר שהוא מתר לחי ואסור למת? הוי אומר זה סיכה. אזהרה
למלאכת היום: "כל מלאכה לא תעשו". ענש: "והאכדתי את
הנפש ההיא". אזהרה לענוי היום: "כי כל הנפש אשר לא
תענה". ענש: "ונכרתה הנפש ההיא". אזהרה למלאכת
הלילה: לית כפאן, ענש לית כפאן, אזהרה וענש לענוי הלילה
לית כתיב. רבי שמעון בן לקיש בעי: מה הוה ליה למימר ביה
לא תענה, אלא לא תאכל, כל אכילות שבתורה כזית וכאן
כפותבת. אמר רב הושעיה: השמר פן ולא תענה הא תלת
אזהרין. אמר רבי חונה: השמר, באותה האמירה שאמרתי לך –

⁴ המדפיסים קיצרו את דברי הגמרא, הואיל והם כתובים לעיל בראש הפרק, והוא ראשי תיבות גמרו שם בהלכתא ראשונה שבפרק זה. למדנו בבירייתא, בשבת כל סיכה בשמן בין של תענוג בין שאינה של תענוג – מותר, ביום הכיפורים, בין סיכה של תענוג בין סיכה שאינה של תענוג – אסור. בתשעה באב ובתענית ציבור שגוזרים על הגשמים, סיכה לצורך תענוג – אסור, ולצורך רפואה – מותר, ואם סיכה כשתיה היא דרשה גמורה, למה יש חילוק ביניהם? אלא על כרחך היא דרשה גמורה, ולכן הקלו בשאר תעניות.

ירושלמי יומא / דף היומי

”השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות” וגו’. תני רבי חיה: לא יאמר ענש במלאכה, שאינו צריך, הייתי למד מן הענוי, מה אם הענוי הקל חייבין כרת, מלאכה החמורה אינו דין שיהו חייבין עליה כרת? הא לא נאמר ענש במלאכה אלא לתן אזהרה לפניו, מה ענש שנאמר במלאכה אזהרה לפניו, אף ענש שנאמר בענוי אזהרה לפניו. אמר רבי זעירה: הדיא אמרה, למדין גזרה שוה אפלו מפנה מצד אחד. אמר רבי יודן: ולא דרבי עקיבא היא? דרבי עקיבא אמר: למדין מגזרה שוה אף על פי שאינה מפנה. תני, רבי אליעזר בן יעקב אומר: נאמר ”בעצם היום הזה“ במלאכה, ונאמר: ”בעצם היום הזה“ בענוי, מה ”בעצם היום הזה“ שנאמר במלאכה – לא חלקתה בו בין יום ללילה בין ענש לאזהרה, אף ”בעצם היום הזה“ שנאמר בענוי לא נחלק בו בין יום ללילה בין ענש לאזהרה, עד כדון כרבי עקיבא, כרבי ישמעאל? תני רבי ישמעאל: ”והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי“, הקיש מלאכה לענוי, מה מלאכה שאסרתי לה מלאכה שחייבין עליה כרת, אף

ירושלמי יומא / דף היומי

ענוי שאסרתי לך - ענוי שחיבין עליו כרת. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: האוכל כלאי הכרם - לוקה. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הכוסס חטי תרומה - לוקה. רבי אבהו בשם רבי יוחנן: המגמע חמץ של תרומה - לוקה. המגמע חמץ של תרומה - משלם את הקרן ואינו משלם את החמש. הכוסס חטי תרומה - משלם את הקרן ואינו משלם את החמש. רבי אומר: אומר אני, שהוא משלם קרן וחמש. רבי ירמיה בשם רבי אמי: מודין חכמים לרבי במגמע חמץ של תרומה לאחר טבלו - משלם קרן וחמש שהחמץ משיב את הנפש: תינוקות אין מענין אותן ביום הכפורים - רב חונה פתר מתניתא: תינוקות אין מענין אותן ביום הכפורים, ולא מחנכין אותן. קדם לשנה קדם לשנתים מחנכין. רבי יוחנן פתר מתניתא: תינוקות אין מענין אותן ביום הכפורים, אבל מחנכין קדם לשנה קדם לשנתים. משלימין, עד איכן? רבי אחא רבי חננה רבי יעקב בר אידי בשם רבי שמעון בן חלפתא כבן תשע וכבן עשר.

ירושלמי יומא / דף היומי

שַׁבַּת קֹדֶשׁ כַּג אָדָר-ב' תשע"ו

יומא מא

הִלְכָה ד', מִתְּנִיתִין - עֲבָרָה שֶׁהֲרִיחָה מֵאֲכִילִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּשׁוּב
נִפְשָׁה חוּלָה מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי בְּקִיאִין אִם אֵין שָׁם בְּקִיאִין
מֵאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי עֲצָמוֹ עַד שִׁיאֲמַר דִּי: גְּמָרָא - בִּתְחִלָּה
תּוֹחֲבָה בְּרֻטָּב, אִם שָׁבָה נִפְשָׁה - הָרִי יָפָה! וְאִם לָאוּ - נוֹתְנִין
לָהּ מִגּוּפּוֹ שֶׁל אֲסוּר. שְׁתֵּי עֲבָרוֹת בָּאוּ לְפָנַי רַבִּי טְרַפּוֹן, שֶׁלַּח
לְגַבּוֹן תְּרִין תְּלֻמִּידִים. אָמַר לוֹן, אֲזִלוֹן וְאֲמַרוֹן לוֹן: צוּמָא רַבָּה
הוּא! אָמַרִין לְקַדְמֵיָא וְשִׁדְךָ. וְקֵרוֹי עֲלוּי: "מִבְּטָן אָמִי אֵלִי
אָתָּה". אָמַרִין לְתִינְיָנָא וְלֹא שִׁדְךָ, וְקֵרוֹן עֲלוּי: "זֵרוּ רְשָׁעִים
מִרְחָם תַּעֲזוּ מִבְּטָן דְּבָרִי כְּזָב". חוּלָה אוֹמַר: יְכוֹל אָנִי, וְרוּפָא
אוֹמַר: אֵינוֹ יְכוֹל - שׁוּמְעִין לְרוּפָא. רוּפָא אוֹמַר: יְכוֹל הוּא,
וְחוּלָה אוֹמַר: אֵינִי יְכוֹל - שׁוּמְעִין לְחוּלָה. לֹא צוּרְכָא, אֲלָא
חוּלָה אוֹמַר: יְכוֹל אָנִי, וְרוּפָא אוֹמַר: אֵינִי יוֹדֵעַ. רַבִּי אֶבְהוֹ

ירוּשְׁלָמִי יוֹמָא / דִּף הַיּוֹמִי

בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: נַעֲשֶׂה כְּסִפְקַ נְפָשׁוֹת, וְכָל סִפְקַ נְפָשׁוֹת דּוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת. הִלְכָה ה', מִתְּנִיתִין - מִי שְׁאַחְזוּ בּוֹלְמוֹס - מְאָכִילִין אוֹתוֹ אֶפְלוּ דְּבָרִים טְמֵאִים עַד שְׂיֵאוּרוּ עֵינָיו. מִי שְׁנִשְׁכּוּ כָּלֵב שׁוֹטָה - אֵין מְאָכִילִין אוֹתוֹ מִחֲצַר-הַכְּבֵד שְׁלוֹ. רַבִּי מִתְּיָה בֶן חֲרָשׁ מִתִּיר. וְעוֹד אָמַר רַבִּי מִתְּיָה בֶן חֲרָשׁ: הַחֹשֶׁשׁ בְּגֵרוֹנוֹ - מְטִילִין בְּתוֹכוֹ סֵם בְּשַׁבַּת מִפְּנֵי שֶׁהוּא סִפְקַ נְפָשׁוֹת, שְׁכָל סִפְקַ נְפָשׁוֹת דּוּחָה אֶת הַשַּׁבָּת. מִי שְׁנִפְלָה עָלָיו מִפְּלֵת, סִפְקַ הוּא שָׁם סִפְקַ אֵינוֹ שָׁם, סִפְקַ חַי סִפְקַ מֵת, סִפְקַ נְכָרִי סִפְקַ יִשְׂרָאֵל - מְפַקְחִין עָלָיו. מְצִאוּהוּ חַי - מְפַקְחִין עָלָיו, וְאִם מֵת - יִנְיָחוּהוּ. גְּמָרָא - מַנִּין שְׁמֵאִכִילִין אוֹתוֹ דְּבִלָּה וְצִמּוּקִין שֶׁל תְּרוּמָה? מִן הָדָא: "וַיִּתְּנוּ לוֹ פֶּלֶחַ דְּבִלָּה וְשְׁנֵי צִמּוּקִים". רַבִּי חוּנָּה אָמַר: עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה עֶשְׂרוֹנוֹת שְׁאֵכַל דָּוִד - בְּרַעְבוֹן אֶכְלֵן. רַבִּי יוֹחָנָן מִטְּתִיָּה בֶן, וְאֵכַל מַה דְּאִשְׁכַּח קְדָמוּי, וְקָרוֹן עָלוּי: "הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעָלֶיהָ". תְּנִי, מְאָכִילִין אוֹתוֹ אֶת הַכֵּל בְּקָל, נְבִלָּה וְתְרוּמָה - מְאָכִילִין אוֹתוֹ מִתְּרוּמָה. טְבֵל וְשְׂבִיעִית - מְאָכִילִין אוֹתוֹ שְׂבִיעִית. חֲלָה וְעָרְלָה - צְרִיכָה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵה: קִשְׁיָתָה קוֹמִי רַבִּי בָּא: תְּרוּמָה בְּעוֹן מִיתָה וְנְבִלָּה בְּלֵא תַעֲשֶׂה

ירושלמי יומא / דף היומי

ואת אמר הכין? ! כמאן דאמר מאליהן קבלו עליהן את המעשרות. סימני כלב שוטה - פיו פתוחה, רירו יורד, אֲזָנוּי סרוחות, זנבו נתון בין שתי ירכותיו, מהלך לאדדין, והכלבין נובחין בו. ויש אומרים: אף הוא נובח ואין קולו נשמע. מה עסקיה דהדין כלב שוטה? רב ושמואל, חד אמר: רוח חזונית עולה עליו. וחורנה אמר: אשה עושה כשפים ובודקת בו. גרמני עבדיה דרבי יודן נשייא נשכו כלב שוטה והאכילו מחצר-כבד שלו ולא נתרפא מימיו. אל יאמר לך אדם שנשכו כלב שוטה וחתיה, שעקצו חורבר וחתיה, שבצטתו פרדה וחתיה, ובלבד פרדה לבנה. מנין שספק נפשות דוחה את השבת? רבי אבהו בשם רבי יוחנן: "אך את שבתתי תשמרו" - מעוט. אית דבעי מימר: אמרה תורה, חלל עליו שבת והוא יושב ומשמר שבתות הרבה. רבי זעירא רבי חיא בשם רבי יוחנן: מבוי שכלו עכו"ם וישראל אחד דר בתוכו ונפלו בו מפלת - מפקחין עליו בשביל ישראל של שם. עד איכן? תרין אמורין, חד אמר: עד חוטמו. וחורנה אמר: עד טבורו. מאן דאמר עד

ירושלמי יומא / דף היומי

חוטמו - בהוא דהוה קים. ומאן דאמר עד טבורו - בהוא דהוה רבון. תני, הזריז משבח, והנשאל מגנה, והשואל הרי זה שופך דמים. תני, כל דבר שהוא של סכנה, אין אומר 'יעשו דברים בעכו"ם ובקטנים', אלא אפלו בגדולים בישראל. מעשה שנפלה דלקה בחצרו של יוסי בן סמאי בשיחין, וירדו בני קצרה של צפורין לכבותו, ולא הניח להן, אמר: הניחו לגבאי שיגבה את חובו! מיד קשר עליו הענן וכבהו, ובמוצאי שבת שלח לכל אחד ואחד מהן סלע, ולא יפרכוס שלהן חמשים דינר. אמרו חכמים: לא היה צריך לעשות כן. חד נפתי הוה מגיריה דרבי יונה נפלת דליקתא במגירותיה דרבי יונה, אזל ההוא נפתייא, בעי מטפתה, ולא שבקיה רבי יונה. אמר ליה: בגדך מדילי. אמר ליה: אין! ואישתיזיב כלה. רבי יודן דכפר אמר פרוס גולתיה על גדישא ונורא ערקא מיניה. הלכה ו', מתניתין - חטאת ואשם ודאי מכפרין. מיתה ויום הכפורים מכפרין עם התשובה. התשובה מכפרת על עברות קלות על עשה ועל לא תעשה. ועל החמורות היא תולה עד שיבוא יום הכפורים וכפר. גמרא - תמן תנינן: 'ועל זדון מקדש וקדשיו,

ירושלמי יומא / דף היומי

שְׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה בַּפְּנִים, וְיוֹם הַכְּפוּרִים מְכַפֵּר, וְעַל שְׂאֵר עֲבוֹרוֹת
שְׁבוּתָהּ, קְלוֹת וְחֲמוּרוֹת, זְדוֹנוֹת וּשְׂגָאוֹת, הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע,
עָשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין – שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח
מְכַפֵּר. לֹא הִיא קְלוֹת עָשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה, לֹא הִיא חֲמוּרוֹת
כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין? רַבִּי יוֹדָה אוֹמֵר: כִּינִי מִתְּנִיתִין,
הַקְלוֹת וְהַחֲמוּרוֹת, אוֹתָן הַקְלוֹת בֵּין שְׁעִירָאן בְּזִדּוֹן בֵּין שְׁלֹא
עָשָׂאן בְּזִדּוֹן, אוֹתָן הַחֲמוּרוֹת בֵּין שְׁנִתּוּדַע לוֹ בְּהֵן בֵּין שְׁלֹא
נִתּוּדַע לוֹ בְּהֵן, אֵלוֹ הֵן הַקְלוֹת: עָשָׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. אֵלוֹ הֵן
הַחֲמוּרוֹת: כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין, כְּשֵׁם שֶׁהַשְּׁעִיר הַנֶּעֱשָׂה
בַּפְּנִים מְכַפֵּר עַל הַזְדוֹנוֹת וְתוֹלָה עַל הַשְּׂגָאוֹת...

נתן לקבל את הגליון מדי שבוע באמצעות הדוא"ל

breslovinternational@gmail.com